

Ne ću vas ostaviti kao siročad

Ljubav je temeljna zapovijed. Zapravo, u Ivanovu evanđelju ljubav je i jedina, nova zapovijed (*Iv* 13, 34). Ipak, Isus ovdje govori u množini. Govori o svojim zapovijedima. Ovo valja razumjeti kao jednu zapovijed ljubavi Isusovih učenika jednih prema drugima koja obuhvaća sve ostale zapovijedi. Time se istodobno dokida kazuistika mnoštva zapovijedi i sve ih se uvodi u jednu, jedinu zapovijed međusobne ljubavi. No, nju se ne može čuvati bez ljubavi prema Isusu. Tako se i ljubav prema njemu pokazuje kao jedna, a ne umnožena i razdijeljena ljubav. Ljubiti Isusa znači ljubiti njegove učenike. Ljubav prema drugima čuva ljubav prema Isusu. Te se dvije ljubavi ne može odvojiti, pa ih se ne može niti dodavati jednu drugoj kao da bi bile odvojene. Isus obećava svojim da će moliti Oca da im pošalje drugoga Branitelja. To najprije znači da je on već Branitelj. Isus odlazi u smrt, a učenicima će Otac poslati drugoga Branitelja. Tako će učenici ostati trajno pod zaštitom nebeskoga Oca. Isus odlazi u smrt. To je ujedno

i njegov put povratka Ocu. Otac će učenicima poslati drugoga Branitelja. Oni će tako ostati trajno povezani s Božjom ljubavi i to će im omogućiti da čuvaju Isusovu zapovijed ljubavi ljubeći jedni druge.

Drugi Branitelj je Duh istine. On će učenicima posredovati istinu da Isus koji je ubijen na križu nije sâm i da će Bog svojom stvaralačkom snagom ubijenoga uskrsnuti i tako otvoriti Isusovim učenicima prozor kroz koji će vidjeti silu Božju i proslavljenoga Isusa, izvučenoga iz ralja smrti. Tom istom snagom On čini da se učenici s pouzdanjem mogu osloniti na Isusovo obećanje života.

Duha istine svijet ne može primiti. Dva su razloga zašto to ne može. Ne vidi Duha i ne poznaje ga. Svijet je izvan. Nije u zajedništvu sa zajednicom Isusovih učenika. Tko se upusti u odnos s Duhom istine, prestaje biti dio svijeta i ulazi u zajednicu. Zajednica i nastaje tako da se njezini članovi otvaraju Duhu istine i dopuštaju da ih on oblikuje u zajednicu Isusovih učenika. Tako zajednica sebe ne razumije iz

Marco Bronzini, *Molitva na Posljednjoj večeri*

svojih snaga, nego po onome što čini Duh istine, kojega se izvana ni vidi niti poznaje. Duh je vidljiv u zajednici kada po njoj djeluje. Isus je ranije (Iv 3, 8) opisivao djelovanje Duha upravo slikom nevidljive sile koja u djelovanju postaje vidljivom. Vjetar nitko ne vidi. Svi, međutim, vide lišće koje treperi na vjetru ili stabla kojih se grane njišu na vjetru. Vjetar nije vidljiv, ali je vidljivo žitno klasje koje se povija na vjetru. Tako ni Duh nije vidljiv, ali je vidljivo što čini u zajednici. Tko u zajednici otkrije kako Duh djeluje, nauči tko je Duh. Upoznaje ga. Poznaje odakle dolazi i kamo usmjeruje zajednicu. Učenici su već upoznali Duha koji je s njima i u njima. Upoznali su ga kroz odnos s Isusom. Drugi Branitelj je Duh Isusov.

Isus svojim kaže da ih ne će ostaviti kao siročad. A ipak, on odlazi od njih u smrt, a oni ostaju u svijetu bez njega. Rastanak je privid. Isus će doduše otići u smrt, ali učenici ne će ostati siročad. On će i dalje biti s njima kao Učitelj. Kako Isus može ostati sa svojim kao Učitelj unatoč smrti u koju odlazi? Tako što će se na njemu pokazati da smrt nema zadnju riječ. On će nakon što bude ubijen i pokopan doći k njima kao Uskrsli. Doći će i kao Sudac na koncu vremena. I on će doći k njima u Duhu istine.

Isus je još kratko vrijeme sa svojim učenicima. Njegov odlazak iz svijeta za svijet će biti njegov nestanak. Svijet ga više ne će vidjeti. Po zakonima svijeta Isus je smrću na križu zauvijek nestao iz svijeta. Tko vidi samo očima svijeta, više ne može vidjeti ubijenoga. Pa ipak, Isus će ostati među svojim, među onima koji vide više nego što svijet vidi. Isus je život. On je živ i njegovi će živjeti upravo po tome što je on život. Kad učenici spoznaju da je Isus živ, spoznat će da je živ zahvaljujući svojem odnosu s Ocem koji je izvor svega života. Tako će spoznati da je Isus u Ocu, a oni u Isusu, a Isus po svome Duhu u njima. U ljubavi prema Isusu ispunja se njegova zapovijed, a po ispunjenju i čuvanju njegove zapovijedi učenici otkrivaju da ih Otac ljubi. Tako se po čuvanju zapovijedi ljubavi

Isus obećaje svojim učenicima dar Duha Svetoga: »Ja ću moliti Oca i on će vam dati drugoga Branitelja, Duha istine, kojega svijet ne može primiti...«. Pod riječju »svijet« ovdje ne misli na osobe, na one koji su daleko od Isusa, nego na onaj dio čovjekova srca – u svakome čovjeku – gdje prebivaju tama, grijeh i smrt. To je »svijet« koji se u nama opire Božjemu Duhu i zatvara se pred njim. Čovjek postaje »Božjim« kada se sav, bez pridržaja, otvori Božjemu Duhu. Duh ne boravi u podijeljenosti, i ne može ga se imati tek za dio svoga života. Duh je dar koji je »razliven« (Rim 5, 5) u našim srcima, zahvaćajući sve i preobražavajući svekoliki život: sve brige, sve želje i sve odnose.

vi i Duha Branitelja ostvaruje jedinstvo Isusa sa svojim učenicima i jedinstvo ljubavi kojom Otac ljubi Isusa, a Isus svoje učenike.

Isusove riječi izrečene učenicima neposredno prije njegova uhićenja, muke i smrti otvaraju prostor povjerenja učenicima koji se nakon njegova uskrsnuća i uzašašća skupljaju na liturgijsku proslavu susreta s njime. Tu se hrani njihova volja da čuvaju zapovijed ljubavi. Uvijek iznova potrebno im je sabrati se oko riječi i tijela Uskrsloga kako bi bili u stanju čuvati njegovu zapovijed i ljubiti braću. Bez susreta s Isusom i bez snage Duha Branitelja njihova ljubav prema braći brzo bi ohladnjela. Tu se jača njihovo povjerenje u Duha Branitelja; tu se potvrđuju Isusove riječi da ih nije ostavio i da nisu siročad. Bez neprestanoga susretanja s Uskrslim njegovi bi se brzo našli u osjećaju ostavljenosti i bili bi izloženi pritisku svijeta koji ne vidi i ne poznaje Duha kojega im je Uskrsli poslao. Isus je otišao u smrt, ali njegovi učenici otkrivaju da nisu ostavljeni, da im Isus dolazi, da je s njima po Duhu Branitelju i da svojom ljubavlju prema braći sudjeluju u ljubavi kojom Otac ljubi Sina.

Ante Vučković